METEN GEVOLGEN CORONACRISIS OP DORPSHUIZEN EN DORPSINITIATIEVEN IN GELDERLAND

EINDRAPPORTAGE

Juni 2020

In alle kernen van Gelderland zijn de gevolgen van de coronacrisis merkbaar. Het sociale leven is stil komen te liggen, voorzieningen zijn gesloten en activiteiten zijn afgezegd. Op gemeenschaps-voorzieningen, dorpsbelangen en bewonersinitiatieven heeft dit een enorme impact, met grote gevolgen voor de leefbaarheid, ook op langere termijn.

Dorpshuizen

Per 16 maart 2020 zijn alle gemeenschapsvoorzieningen gesloten. Soms zijn er nog enkele vaste huurders, zoals de prikpost, maar verder ligt alles stil. Dit heeft grote financiële consequenties. Inkomsten vallen weg, voorraden zijn overbodig, onderhoud ligt stil en (nieuwbouw) plannen worden onzeker. Voor personeel en vrijwilligers brengt dit grote zorgen met zich mee, versterkt door de onduidelijkheid over de duur en inhoud van de crisis en de maatregelen. Een kwart van de dorpshuizen geeft nu al aan het tekort niet op te kunnen vangen. Grote ongerustheid is er over toenemende eenzaamheid en verlies van het sociale leven.

Dorpshuizen blijken veerkrachtig. Ze willen weer aan de slag! Als Huiskamer van het Dorp staan ze midden in het sociale netwerk van bewoners, verenigingen en vrijwilligers. Met steun van hun omgeving, gemeente en andere organisaties willen ze hun taak blijven vervullen en ruimte blijven bieden voor ontmoeting en zinvolle activiteiten. Ook in de 1,5 meter samenleving.

Dorpsinitiatieven

Ook Dorpsbelangenorganisaties en bewonersinitiatieven lopen tegen de gevolgen van corona aan. Vrijwilligers kunnen elkaar niet meer ontmoeten, evenementen worden afgezegd. Financieel misschien wat minder ingrijpend, maar sociaal des te meer. Gelukkig zijn er ook veel mooie acties gehouden om mede-bewoners een hart onder de riem te steken.

Enquête

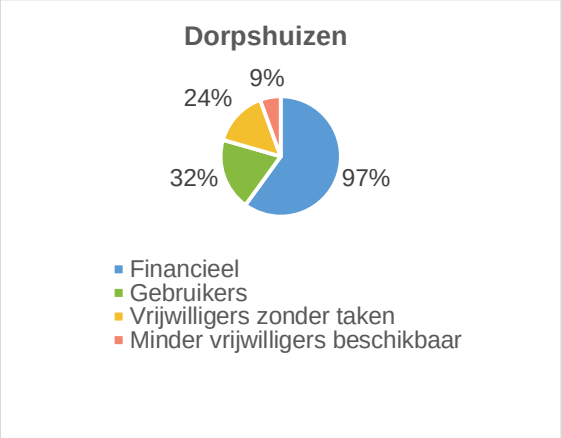
Om de gevolgen van corona goed in beeld te brengen hebben we begin maart een vragenlijst online gezet, die middels DorpsKontaKt en onze netwerk, zoals de LeefbaarheidsAlliantie, breed onder de aandacht gebracht is. De vragenlijst is in de periode van 6 april tot 27 mei door 124 dorpshuizen en dorpsinitiatieven ingevuld, leden zowel als niet-leden. De resultaten zijn en worden gebruikt als onderbouwing van onze belangenbehartiging en om ons aanbod nog beter op maat te kunnen aanbieden. Dit eindrapport wordt aangeboden aan Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en alle Gelderse gemeenten. Ook alle deelnemers ontvangen dit eindverslag.

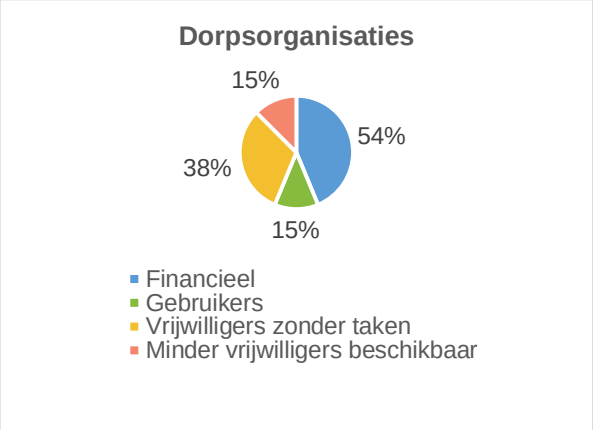
Meer informatie

Wilt u meer weten over dit verslag of wat DKK voor u kan betekenen?
Mail info@dkkgelderland.nl of bel naar 0314-631168.

1. Gevolgen

De sluiting van gemeenschapsvoorzieningen heeft enorme impact op dorpshuizen en -initiatieven. Voor alle gemeenschapsvoorzieningen heeft het per direct stoppen van de activiteiten op de eerste plaats financiële gevolgen. Daarnaast is er een groot effect op sociale contacten en de leefbaarheid.

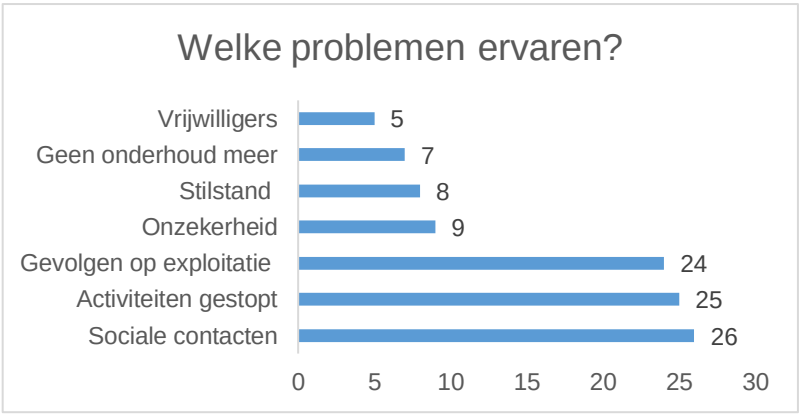

De drie problemen die door besturen het vaakst genoemd worden zijn het verminderen van de sociale contacten, de gevolgen van het wegvallen van de activiteiten en de financiële gevolgen qua exploitatie. Deze drie hangen nauw samen. Dorpshuizen noemen zich vaak de 'Huiskamer van het Dorp' en vervullen een belangrijke maatschappelijke rol in het sociale leven.
Problematisch zijn het wegvallen van de sociale functie, toename van eenzaamheid en minder contacten met verenigingen en vrijwilligers. Besturen ervaren stilstand en onzekerheid. Naast de onduidelijkheid over de duur en het effect van de maatregelen zijn er ook zorgen over het weer opstarten van de activiteiten: zal het aantal gebruikers en activiteiten terugkeren op het oude niveau?

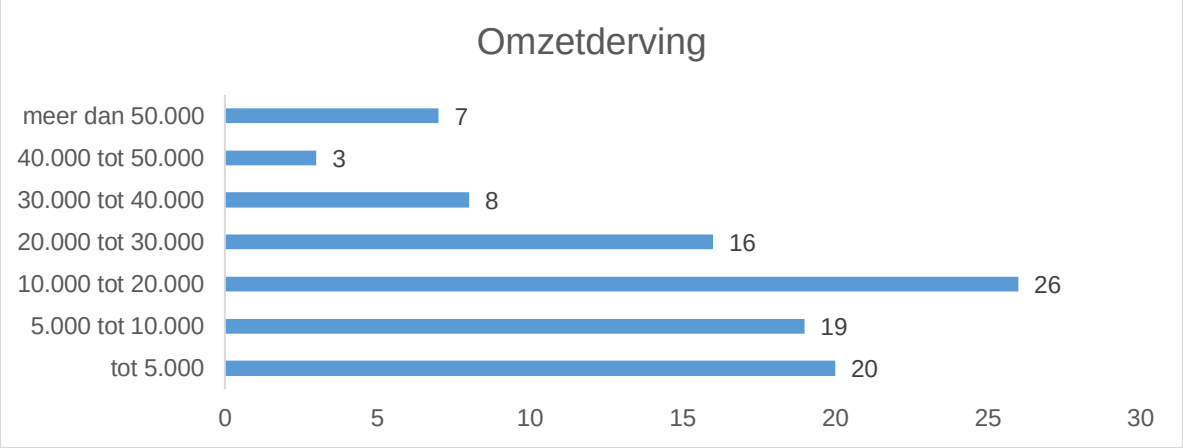
"De sociale functie in het dorp vervalt. Er waren juist net weer een aantal nieuwe initiatieven ontwikkeld (Koersbal, hondentraining), die nu niet door kunnen gaan."

"Door onzekerheid wat er wanneer weer kan, is er niets te plannen. Ook niet voor gebruikers. Overleven de verenigingen e.d. de crisis en komen ze daarna terug in het dorpshuis?"

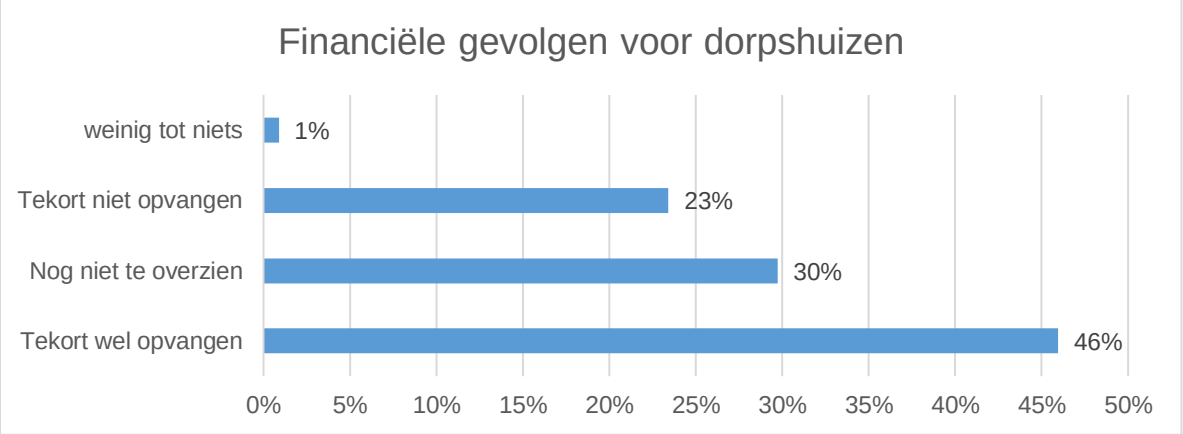

2. Omzetderving en exploitatieproblemen Gemeenschapsvoorzieningen

De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de exploitatie van gemeenschapsvoorzieningen. De totaal opgevoerde inkomstenderving tussen 16 maart en 1 juni bedraagt € 1.985.841, met een gemiddelde van € 17.890 per dorpshuis. 23% van de dorpshuizen geeft aan het tekort niet op te kunnen vangen. Ook stijgt de kans op achterstallig onderhoud doordat dit vaak door vrijwilligers wordt uitgevoerd.

Bijna de helft van de dorpshuizen kan het ontstane tekort zoals het er nu uit ziet niet opvangen of kan dat nog niet overzien. Voor de langere toekomst is er onzekerheid over vaste huurders die mogelijk omvallen, activiteiten of verenigingen die niet terugkeren en gebruikers die in de tussentijd een andere plek gevonden hebben.

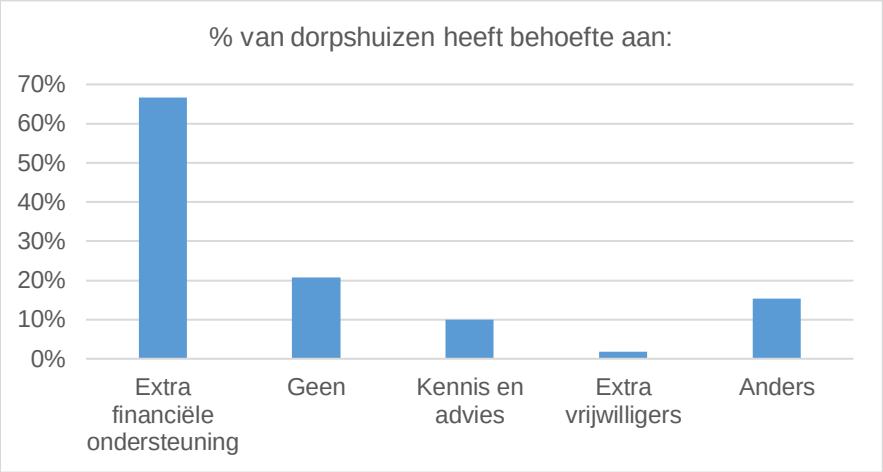

Ook dorpsinitiatieven geven aan dat zij omzetverlies leiden, met een gemiddeld bedrag van € 7.750. Vooralsnog geeft het merendeel hiervan aan niet te overzien of zij dit kunnen opvangen.

"Kans bestaat dat afhankelijk van de duur van de maatregelen bepaalde initiatieven dit jaar uitvallen en dus niet meer worden ingehaald. Wij zullen dan mogelijk extra energie moeten steken in het heractiveren van bepaalde bestaande initiatieven".

3. Gewenste hulp

Het grootste gevolg van corona betreft de financiële situatie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat twee derde van de dorpshuizen behoefte heeft aan extra financiële ondersteuning, in de vorm van subsidies van provincie of gemeente. Daarnaast is er vraag naar kennis en advies (10%). Ook meer dan de helft van de dorpsinitiatieven vraagt om extra financiële steun.

Landelijk is er tot nu toe geen financiële ondersteuning mogelijk via de TOGS-regeling, omdat de SBI-code voor gemeenschapsvoorzieningen niet opgenomen is in de lijst om in aanmerking te komen voor de nationale noodsteun. Er is wel een gezamenlijke actie van LVKK en LSA om toch in aanmerking te komen.

4. Reeds behaalde resultaten

Op basis van de tussenrapportage van deze enquête, die ook in twee andere provincies is gehouden, is er een landelijke en provinciale actie gestart. Deze heeft tot meerdere successen geleid:

- De actie van LVKK, LSA bewoners, DKK en de andere provinciale organisaties heeft er toe geleid dat op 26 mei de motie in de Tweede Kamer aangenomen is waarbij gepleit wordt voor uitbreiding van de lijst met SBI-codes met die van gemeenschapsvoorzieningen;
- De provincie Gelderland heeft de noodsteun aan gemeentes verhoogd, met daarbij de nadrukkelijke bestemming voor gemeenschapsvoorzieningen.
- Meerdere gemeentes zijn of gaan in gesprek met dorpshuisbesturen over mogelijkheden qua afspraken of ondersteuning.

Kennis en advies

Actuele informatie over onderwerpen zoals protocollen, subsidies en actuele ontwikkelingen is te vinden op onderstaande websites. Op de website van DKK staat tevens een overzicht van alle mooie voorbeelden die voortgekomen zijn uit deze corona tijden.

Dorpshuizen en kleine Kernen Gelderland
www.dkkgelderland.nl/

Dorpshuizen.nl
www.dorpshuizen.nl/

Meten is weten

Ingevuld door

111	gemeenschapsvoorzieningen
6	dorpsbelangenorganisaties
5	bewonersinitiatieven
2	overig
53	niet-leden van DKK
71	leden van DKK

Verdeling over de regio's

49	Achterhoek en Stedendriehoek
37	Arnhem / Nijmegen
23	Rivierenland
15	Veluwe / Foodvalley

Gemeenschapsvoorzieningen

Het pand is

eigendom vereniging / stichting	74%
gehuurd van gemeente	16%
in gebruik om niet of voor een symbolisch bedrag	5%
anders	5%

Beheer wordt gedaan door

alleen vrijwilligers	45%
eigen personeel in dienst	32%
pachter of ZZP-er	21%
anders	2%

Heeft inkomsten uit

verhuur van ruimtes	81%
horeca	72%
contributies en bijdragen voor activiteiten	35%
subsidies	34%
pacht/ verhuur	35%
andere	8%

Vereniging DKK Gelderland
Kerkstraat 72
6987 AD GIESBEEK
0314-631168, incl.

Al meer dan 40 jaar actief met en voor bewoners!

info@dkkgelderland.nl | www.dkkgelderland.nl | Twitter: @DKKGelderland | www.facebook.com

Lid van: Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen

Partner in: Leefbaarheidsalliantie Gelderland

Partner in: Dorpshuizen.nl

Partner in: netwerk duurzame dorpen ontmoeten · delen · inspireren